

Križi in težave s pravili

Društva v zagati

KAJ BO Z DRUŠTVI, KI SE NE BODO PRAVOČASNO REGISTRIRALA?

Ko je bil decembra 1974 v Uradnem listu SRS št. 37/74 objavljen nov zakon o društvih, je moralo tudi okrog 140 društev v občini Šiška uskladiti svoja pravila s tem zakonom, poleg tega pa so morala pridobiti še mnenje OK ali KK SZDL o dejavnosti in potrebnosti nadaljnje obstoja društva.

Prav tu pa se je pri večini društev zataknilo. Zakon je določil rok enega leta za usklajevanje pravil, ki pa je kaj hitro minil. Vsekakor za mnoga društva občutno prehitro, saj niso uspeli ponovno registrirati svojega obstoja oziroma delovanja. Treba je namreč vedeti, da so morala društva kar hitro začeti z usklajevanjem pravil, saj občinska ali krajevna konferenca SZDL področja, na katerem društvo deluje, potrebuje dolgo časa, včasih celo nekaj mesecev, da izdajo svoje mnenje o aktivnosti društva, ki naj bi bila glavno merilo pri nadaljnji registraciji društva.

Pravila po enem kopitu

Prav zato smo sekretarju OK SZDL Ljubljana-Šiška, Milošu Mikoliču, zastavili nekaj vprašanj, ki naj bi nekoliko razbistrila to področje, hkrati pa nas je zanimalo tudi, koliko društev se je že registriralo po novih pravilih?

»Do 20. decembra, ko bi morala biti po določenih zakona vsa društva registrirana po novih predpisih, smo prejeli le okrog 40 pravil društev, ki so usklajena z novim zakonom, le 20 pravil pa smo ocenili kot ustrezna in zanje izdali tudi potrebno mnenje za registracijo.«

»Do kakšnih ugotovitev pa ste prišli pri pregledovanju prispelih pravil društev?«

»Najprej bi omenil, da so vsa pravila delana po nekem kopitu, da so premalo kritična oziroma premalo specifična za razna društva. Velikokrat v njih ni navedenih dejstev, ki so še kako pomembna za delo društva — predvsem zaradi te šablonske izdelave. Pri precejšnjem številu pravil smo opazili, da je izredno slabo opredeljena materialna odgovornost posameznih vodilnih delavcev društva, saj društva razpolagajo z velikimi družbenimi sredstvi.«

Prav tako smo opazili, da v večini primerov v pravilih ni navedeno, kateri drugi akti društva še obstajajo; da v pravilih ni točno definirano, katere komisije in odbori obstajajo v društvu; mnogokrat pa so v pravilih navedene tudi stvari, ki v društvu sploh ne obstajajo, pa so zato v pravilih, ker pač tako piše v predlogi, po kateri so bila pravila narejena.«

»V večini primerov je tudi premalo poudarjena javnost dela. Menimo, da je interes vsakega društva, da čimvečje število občanov izve, kakšno je delo društva, kakšni so njihovi uspehi in s kakšnimi težavami se spoprijemajo pri svojem delu. Prav zato naj bi društva sama obvestila sredstva javnega obveščanja o njihovih uspehih in težavah.«

Največja pomanjkljivost vseh pravil društev, ki smo jih dosedaj pregledali, pa je izredno slabo definirano sodelovanje in povezava društva z interesno skupnostjo. Ti odnosi bi morali biti izredno natančno določeni, jasno bi moralo biti financiranje društev ter mesto in položaj društva v samoupravni interesni skupnosti. Prav

tako bi morali biti natančneje določeni delegatski odnosi znotraj društva kot tudi njihovo delegatsko razmerje s KK SZDL in KS. Le malo društev je zabeležilo, kje imajo svojega delegata, določene pa bi morale biti tudi dolžnosti in pravice delegata v KS ali KK SZDL,« je končal svoje ugotovitve Miloš Mikolič.

»S kakšnimi problemi pa se srečujete pri pregledovanju pravil?«

Kadrovske težave

»Glavni problem je vsekakor v tem, da pri OK SZDL Šiška še vedno nimamo formiranega primerne koordinacijskega odbora, ki bi verificiral vsa prispela pravila. To delo sedaj opravlja izvršni odbor OK SZDL, ki pa ima mnogo važnejših nalog, zato smo doslej pregledali in potrdili le okrog 20 pravil društev. Naslednji problem pa je v tem, da za nekatera društva ne vemo, kakšna je njihova aktivnost, oziroma — kaj narediti v primeru, ko po dve sorodni društvi delujeta na področju ene krajevne skupnosti. V takih primerih se posvetujemo z ustreznimi zvezami društev, na primer z ZTKO, če gre za športno društvo ali ZKPO za kulturna društva. In naprej: pri OK SZDL Šiška bomo morali ustanoviti lasten register društev, saj sedaj niti ne vemo natančno, koliko društev je sploh v občini Šiška, kajti obstaja le skupni register za vseh pet ljubljanskih občin pri SML, upravi za notranje zadeve,« je našteval težave sekretar OK SZDL Šiška.

»In v čem je pravzaprav namen novega zakona o društvih?«

»Predvsem to, da se društva organizirajo po samoupravnem in delegatskem načelu in pa da prenehajo delovati vsa društva, ki so le na papirju, njihove aktivnosti pa ni nikjer čutiti,« je zaključil Miloš Mikolič.

Seveda se po vsem tem kar samo po sebi postavlja vprašanje, kaj bo s tistimi društvimi, ki še niso registrirana po novem zakonu. Odgovor smo poiskali na ZTKO Ljubljana-Šiška: »Ne vemo, koliko športnih društev je že registrirano po novih predpisih, prav gotovo pa veliko ne. Upamo, da bo v podaljšanem trimesečnem roku, ki je še na razpolago za registracijo, čimveč društev prejelo odločbo o registraciji in vpisu v register društev,« nam je dejal Janez Šmon.

Zadnji rok se bliža: kaj bo potem?

Povprašali smo tudi na skupščini mesta Ljubljana, upravi za notranje zadeve, kjer vodijo register društev in kjer tudi registrirajo društva, koliko društev je že izpolnilo pogoje za vpis v register. Odgovor je bil porazen: na področju mesta Ljubljane je bilo do 20. decembra, ko je potekel uradni rok za registracijo, registriranih 17 društev.

In kaj bo z vsemi ostalimi društvimi? Po 20. marcu 1976 bodo vsa ostala društva izgubila lastnost pravne osebe in seveda tudi vse pravice in dolžnosti, ki iz tega naslova izvirajo in verjetno bi bilo kar prav, če bi jih ustrezne samoupravne interesne skupnosti prenehale financirati. Po drugi strani pa je res, da je hitrost registracije odvisna predvsem od vodilnih delavcev v društvu, pa tudi od hitrosti izdaje potrebnega soglasja SZDL, ki pa tudi ni nič kaj občudovanja vredna. Kljub temu pa je glavni razlog za tako porazno stanje prav gotovo v društvih samih.

PEVSKI KVINTET IZ SMLEDNIKA

Iz ljubezni do narodne slovenske pesmi in ohranitve pevske tradicije je nastal pevski kvintet iz Smednika. Veseli jih petje, obenem bi radi poživilo kulturno-umetniško dejavnost v kraju, zato pridno vadijo. Pod vodstvom pevovalke Ivana Slatnarja so naštudirali že precej pesmi ter upajo na skorajšnji javni nastop. Kvintet sestavljajo (od leve proti desni): Marjan Hribernik, Franc Konjar, Stane Rogelj, Marvrič Slatnar in Metod Ferbar.

ASFALT IN POSTAJALIŠČE

Prebivalci Skaručne, Polja in Vojskega so se odločili urediti okolico prosvetnega doma v Skaručni. S samopriskupkom so zbrali okrog 57.000 din, ki jih bodo porabili za asfaltiranje prostora pred domom, ostanek denarja pa bodo porabili za izgradnjo avtobusnega postajališča v Skaručni. Postavili bodo leseno čalkalnico velikosti 6 x 2 m. Postavljena naj bi bila že do novega leta, veljala pa bo okrog 10.000 din.

Bodo društva pravočasna?